

Гриневиц Катерина Іванівна,
курсант 3 курсу факультету № 1 Львівського
державного університету внутрішніх справ
**Науковий керівник: Поляк Святослав
Петрович,** доцент кафедри оперативно-
розшукової діяльності Львівського
державного університету внутрішніх справ,
доктор філософії у галузі «Право»

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Антикорупційна політика держави – це система правових, організаційних, економічних та соціальних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та протидію корупції у всіх сферах суспільного життя. Вона базується на принципах законності, прозорості, підзвітності органів влади та відповідальності посадових осіб. Антикорупційна політика передбачає не лише реагування на прояви корупції, а й превентивні заходи, зокрема формування антикорупційної культури, запровадження прозорих процедур у державному управлінні та забезпечення контролю за використанням публічних ресурсів. Основна мета антикорупційної політики полягає у збереженні довіри суспільства до державних інститутів, підвищенні ефективності управління та створенні умов для економічного і соціального розвитку країни [1].

Міжнародні стандарти у сфері боротьби з корупцією визначають універсальні принципи та норми, які країни зобов'язуються враховувати при формуванні власної антикорупційної політики. Найважливішим документом у цій сфері є Конвенція ООН проти корупції, яка встановлює зобов'язання держав-учасниць щодо запобігання корупції, криміналізації корупційних дій, міжнародного співробітництва та відновлення активів, здобутих корупційним шляхом. Значну роль відіграють рекомендації та конвенції Ради Європи, зокрема Конвенція про боротьбу з корупцією у сфері публічної служби та у судовій системі, які спрямовані на стандартизацію прозорості та підзвітності державних органів. Важливі й документи Організації економічного співробітництва та розвитку, які встановлюють норми протидії корупції у міжнародній торгівлі та інвестиціях. Крім того, низка інших міжнародних договорів і

стандартів визначає загальні принципи етичної поведінки, захисту прав та незалежного контролю за фінансовими потоками [2].

Впровадження міжнародних стандартів антикорупційної політики в Україні здійснюється через комплекс заходів, спрямованих на адаптацію національного законодавства до вимог міжнародних документів та підвищення ефективності державного управління. Основою цього процесу є прийняття антикорупційних законів і стратегій, зокрема Законів «Про запобігання корупції», «Про Національне агентство з питань запобігання корупції» та відповідних стратегічних програм національного рівня. Для реалізації цих норм створено спеціалізовані органи, такі як НАБУ, НАЗК та Спеціалізовані антикорупційні суди, що забезпечують превентивний контроль, виявлення та розслідування корупційних правопорушень. Важливою складовою є інтеграція міжнародних стандартів у практику державного управління: Україна адаптує положення Конвенції ООН проти корупції, рекомендацій Ради Європи та ОЕСР, формує прозорі процедури державних закупівель, механізми фінансового контролю та підзвітності. Хоча впровадження стандартів поступове і стикається з проблемами, воно створює основу для підвищення прозорості, підзвітності та ефективності національної антикорупційної системи, а також сприяє зміцненню довіри суспільства до державних інститутів [3, с. 49–55].

Впровадження міжнародних стандартів антикорупційної політики в Україні стикається з низкою проблем і викликів, що обмежують ефективність заходів. По-перше, існують прогалини та невідповідності національного законодавства міжнародним нормам, що ускладнює повне виконання зобов'язань, передбачених, наприклад, Конвенцією ООН проти корупції. По-друге, політичні та економічні фактори, зокрема вплив корупційних інтересів та недостатня політична воля, перешкоджають послідовній реалізації антикорупційних реформ. По-третє, проблемою залишається ефективний моніторинг та оцінка результативності антикорупційних заходів, низький рівень прозорості процедур державного управління та обмежене використання сучасних інструментів контролю. Додатково викликом є формування в суспільстві антикорупційної культури, що потребує освіти, інформаційної роботи та зміни ставлення громадян до корупційних проявів. У сукупності ці фактори створюють складну ситуацію, коли впровадження міжнародних стандартів залишається неповним та потребує системного підходу та посиленої координації з боку держави і громадянського суспільства.

Перспективи розвитку впровадження міжнародних стандартів антикорупційної політики в Україні пов'язані з посиленням відповідальності державних органів, вдосконаленням законодавства та активізацією міжнародного співробітництва. Важливим напрямом є інтеграція нових рекомендацій та практик міжнародних організацій, таких як ООН, Рада Європи, у національні програми боротьби з корупцією. Подальший розвиток передбачає підвищення ефективності роботи антикорупційних органів, впровадження сучасних технологій контролю та моніторингу, прозорих процедур державного управління та електронних систем держзакупівель. Також перспективним є формування антикорупційної культури серед громадян, розвиток освітніх і просвітницьких програм, активізація ролі громадянського суспільства та ЗМІ у контролі за дотриманням антикорупційних норм. У сукупності ці заходи сприятимуть посиленню прозорості, підзвітності та ефективності державного управління, зміцненню довіри суспільства до інститутів влади та інтеграції України у глобальну систему протидії корупції [4, с. 27–49].

Тож, антикорупційна політика держави є комплексною системою заходів, яка поєднує правові, організаційні, економічні та соціальні механізми для запобігання, виявлення та протидії корупції. Вона базується на принципах законності, прозорості, підзвітності органів влади та відповідальності посадових осіб і передбачає як превентивні, так і реагуючі заходи. Міжнародні стандарти, зокрема Конвенція ООН проти корупції, документи Ради Європи та ОЕСР, формують глобальні вимоги до антикорупційної політики, які Україна впроваджує через законодавчі акти, національні стратегії та створені спеціалізовані органи – НАБУ, НАЗК і Антикорупційні суди. Водночас існують проблеми та виклики, серед яких невідповідність національного законодавства міжнародним нормам, політичні та економічні перешкоди, недостатній контроль та низька прозорість процедур. Подальший розвиток антикорупційної політики пов'язаний із вдосконаленням законодавства, підвищенням відповідальності органів влади, використанням сучасних технологій контролю, формуванням антикорупційної культури та активізацією міжнародного співробітництва. Ефективна реалізація міжнародних стандартів сприяє зміцненню прозорості, підзвітності та довіри суспільства до державних інститутів, а також інтеграції України у глобальну систему протидії корупції.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 24.11.2025)
2. Конвенція ООН проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 24.11.2025)
3. Задорожній О.В. Міжнародно-правові стандарти боротьби з корупцією. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі* : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. (Київ, 9 груд. 2016 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. С. 49–55. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24d5bdf2-0286-45e8-bcbb-53bdc07e75d6/content>
4. Копчак Т. С. Правовий статус особи та боротьба з корупцією в Україні. Харків, 2018. С. 27–49.

Громико Олександра Євгенівна,

здобувачка вищої освіти Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Лавренко Дар'я Олександрівна, старший викладач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ

КОРУПЦІЯ ЯК БАР'ЄР ДЛЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

У сучасних геополітичних умовах корупція в Україні перетворилася з внутрішньої проблеми на прямий виклик євроінтеграційним процесам. Від ефективності боротьби з нею безпосередньо залежить виконання країною ключових вимог Європейського Союзу, серед яких – верховенство права, дієвість антикорупційних органів та прозорість державного управління. Системна корупція уповільнює адаптацію національного законодавства до стандартів ЄС, знижує довіру міжнародних партнерів та компрометує політичну волю до проведення необхідних реформ. Таким чином, аналіз корупції як бар'єру для євроінтеграції є не лише актуальним, але й ключовим для розуміння сучасних викликів та перспектив європейського майбутнього України.